

ANNA SIDORCZUK
ANNA GOGIEL-KUŹMICKA
 Biblioteka Politechniki Białostockiej
 Białystok (Polska)

ZASOBY INFORMACYJNE ONLINE NA PRZYKŁADZIE WYBRANYCH BIBLIOTEK BIAŁEGOSTOKU

Technologie cyfrowe, informatyczne i telekomunikacyjne zmieniły charakter zbiorów i zasobów informacyjnych bibliotek oraz usług oferowanych przez biblioteki. Rewolucja ICT (*Information and Communication Technologies*) sprawiła, że biblioteki musiały sprostać oczekiwaniom nowego użytkownika tzw. użytkownika zdalnego, dostosowując do niego swoją ofertę, zwłaszcza w zakresie elektronicznych zasobów informacyjnych takich, jak: katalogi, biblioteki cyfrowe, repozytoria, elektroniczne bazy danych, czy też wystawy elektroniczne, itp. W perspektywie najbliższych paru lat biblioteki czeka kolejne wyzwanie w postaci obsługi pokolenia tzw. «cyfrowych tubylców», dla których chlebem powszednim jest korzystanie z urządzeń mobilnych, sieci bezprzewodowej i Internetu. Dla młodego pokolenia to sieć WWW jest jedynym źródłem informacji. Dlatego istotną kwestią jest to, żeby «cyfrowi tubylcy» stali się bywalcami bibliotek i żeby upowszechnić wśród nich swoje zbiory i zasoby informacyjne, jak np. te zawarte w bibliotekach cyfrowych, czy w powszechnych coraz bardziej repozytoriach instytucjonalnych.

Artykuł jest przyczynkiem do tego, by zastanowić się, czy działania podejmowane przez biblioteki są wystarczające i zmierzają w dobrym kierunku, aby po pierwsze: biblioteki z magazynu informacji stały się jednym z ogniw sieci rozproszonych źródeł informacyjnych, po drugie: źródła informacyjne dostępne na witrynach internetowych bibliotek w postaci łączy do zewnętrznych stron i baz danych udostępnione przez bibliotekę użytkownikom i opracowane przez wykwalifikowany personel stały się konkurencyjne dla zasobów dostępnych w sieci. Czy jest to możliwe? Wyzwanie jest duże jeśli wziąć pod uwagę fakt, że dostęp do informacji w Internecie jest szybki i łatwy, dzięki zastosowaniu przede wszystkim narzędzi wyszukiwawczych w postaci popularnych wyszukiwarek internetowych, jak np. Google. W artykule zostały omówione zasoby informacyjne online w oparciu o dane umieszczone m.in. na stronach www wybranych bibliotek Białegostoku. Metoda zastosowana w pracy to tzw. studium przypadku, które pozwala wyciągnąć wnioski i ułatwia prezentowanie poszczególnych zagadnień, posługując się rzeczywistymi przykładami. Instytucje, które zostały poddane analizie należą do grona największych bibliotek naukowych miasta Białegostoku (Biblioteka Politechniki Białostockiej, Biblioteka Uniwersytecka im. J. Gedroycia w Białymstoku, Biblioteka Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku i Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku).

АННА СІДОРЧУК
АННА ГОГЄЛЬ-КУЗЬМІЦЬКА
 Бібліотека Білостокського технічного університету
 Білосток (Польща)

ІНФОРМАЦІЙНІ ОНЛАЙНОВІ РЕСУРСИ НА ПРИКЛАДІ ВИБРАНИХ БІБЛІОТЕК БІЛОСТОКА

Цифрові, інформаційні і телекомунікаційні технології змінили характер фондів, інформаційних ресурсів бібліотек і форми обслуговування. Революційні тенденції інформаційно-комунікаційних технологій вплинули на політику обслуговування, покликану відповідати очікуванням віддаленого користувача нового типу. Сучасні бібліотеки

пропонують послуги електронних інформаційних ресурсів: каталогів, цифрових бібліотек, репозитаріїв, електронних баз даних, віртуальних виставок.

У перспективі найближчих років на бібліотеки чекають нові виклики у вигляді надання послуг т. зв. «цифровому поколінню» (Digital natives) – користувачам, які від раннього дитинства користуються мобільними пристроями, безпроводними мережами та Інтернетом. Для молодого покоління, народженого у цифровому суспільстві, мережеві ресурси – це єдине джерело інформації. Важливим питанням їхнього залучення до бібліотек є ознайомлення з багатством інформаційних ресурсів, якими володіють бібліотеки, у першу чергу потенціалом цифрових бібліотек або електронних архівів.

У доповіді піднімаються питання про ступінь задоволеності користувачів нового покоління видами бібліотечної діяльності. Постає питання, чи розвиваються вони у потрібному напрямку, по-перше, щоби із сховищ документів трансформуватися у центри інформації, по-друге, щоби джерела інформації, доступні на сайтах бібліотек, у вигляді посилань на зовнішні ресурси і бази даних, пропоновані бібліотекою, були якісно і кваліфіковано опрацьовані персоналом і конкурували з мережевими ресурсами. Такі завдання є важливими, якщо взяти до уваги факт, що Інтернет пропонує швидкий і легкий доступ до інформації, завдяки використанню пошукових інструментів, наприклад Google.

У доповіді представлено онланові інформаційні ресурси з вибраних сайтів бібліотек Білостоку. При дослідженні використано метод аналізу ситуацій (case study), який дозволяє робити висновки і полегшує представлення конкретних питань, послуговуючись реальними прикладами. Аналіз електронних ресурсів здійснювався у найбільших наукових бібліотеках Білостоку: бібліотеці Університету ім. Є. Гедройця, бібліотеці Білостокського технічного університету, бібліотеці Медичного університету в Білостоці, Книжниці Підляської ім. Лукаша Гурницького у Білостоку.

ANNA SIDORCZUK

ANNA GOGIEL-KUŹMICKA

Library of Bialystok University of Technology
Bialystok (Poland)

ONLINE INFORMATION RESOURCES ON EXAMPLE OF SELECTED LIBRARIES OF BIALYSTOK

Digital, IT and telecommunication technologies have changed the nature of library collections and information resources and services offered by libraries. ICT revolution (Information and Communication Technologies) made that the libraries must meet the expectations of a new user called the remote user. Libraries have to adjust to users offer, especially in the field of electronic information resources such as catalogues, digital libraries, repositories, electronic databases, electronic exhibitions, etc. In next few years libraries will face another challenge in the form of supporting generation called digital natives, for whom daily use of mobile devices, wireless networks and the Internet is as natural as breathing. For young generation the web is the only source of information. That is why it is important for digital natives to become regular visitors of libraries and to disseminate among them library collections and information resources, such as those contained in digital libraries or more popular institutional repositories.

The article is meant to reflect on the question whether the activities undertaken by the libraries are sufficient and move in the right direction. For the first libraries from the information store should become one of the links in the network of distributed information sources. Secondly the information sources available on the websites of libraries in form of links to external sites and databases provided by the library to their users and developed by qualified employees should

become competitive for that resources available on the network. Is it possible? The challenge is bigger when it comes to the fact that access to information on the Internet is fast and easy, primarily because of search tools such as popular search engines like Google. The article discusses online information resources based on data included on the websites of selected libraries of Białystok. The method used in that work is the so-called case study, that allows you to draw conclusions and facilitate the presentation of particular problems by using real examples. Institutions that have been analysed in the article are the largest scientific libraries in Białystok: the Library of Białystok University of Technology, the University in Białystok Library, the Library of the Medical University of Białystok and Książnica Podlaska in Białystok.

ALEKSANDRA LUBCZYŃSKA
Instytut Dziennikarstwa i Informatyki
Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach
Kielce (Polska)

DIGITALIZACJA I UPOWSZECHNIANIE WIRTUALNE ZBIORÓW SPECJALNYCH JAKO FORMA POPULARYZACJI DZIEDZICTWA KULTUROWEGO NA PRZYKŁADZIE DZIAŁALNOŚCI BIBLIOTEKI UNIWERSYTECKIEJ W KIELCACH

Współczesne biblioteki akademickie są przede wszystkim nowoczesnymi placówkami, w których nowe technologie zagościły na dobre, zmieniając ich wizerunek, organizację pracy i zakres działań. Dysponując wirtualnymi bazami danych i zdalnym dostępem do wielu zbiorów są obecne w o wiele szerszej przestrzeni, niż dotychczas. Z drugiej strony biblioteki akademickie to także ogromne zasoby piśmienniczego – choć nie tylko – dziedzictwa kulturowego państwa i narodu. Dzięki nowoczesnym technologiom biblioteki mają możliwość zachowania i ochrony tego dziedzictwa oraz upowszechniania go poprzez digitalizację i publikację w Internecie. Egzemplifikacją takich działań są projekty podejmowane i realizowane przez Bibliotekę Uniwersytecką Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach. W ostatnich latach przystąpiono do prac mających na celu zabezpieczenie, opracowanie i digitalizację najcenniejszych zbiorów, jakie Biblioteka ma w swoim posiadaniu. Należą do nich: kolekcja druków XIX-wiecznych, składająca się z ponad 7000 pozycji, z których ponad 250 zdigitalizowano; archiwum domowe Emila Zegadłowicza, czyli dokumenty związane z życiem, twórczością i pracą zawodową pisarza oraz jego pamiątki rodzinne. Te ostatnie to bardzo cenne materiały, które nie były opracowane, a w związku z tym – nigdy dotąd nie były udostępniane badaczom.

Ponadto w planach Biblioteki jest projekt wirtualnego odtworzenia zbiorów Biblioteki Klasztoru Benedyktynów na Świętym Krzyżu i utworzenia Gabinetu Świętokrzyskiego. W czasach swojej świetności Biblioteka ta obok literatury religijnej i teologicznej posiadała dużą ilość unikatowych woluminów z zakresu m.in. filozofii, historii, prawa, medycyny, astronomii, kompendiów encyklopedycznych i językowych. W chwili obecnej zbiory pochodzące ze Świętego Krzyża są rozproszone; największa ich liczba – około 1400 pozycji – znajduje się w Bibliotece Uniwersyteckiej w Warszawie. One właśnie będą stanowić bazę do monograficznego opracowania księgozbioru tego klasztoru.

Niniejszy referat poświęcony będzie prawnym aspektom dotyczącym ochrony dziedzictwa kulturowego. Omówione zostaną kryteria i tryb przyznawania oraz rozliczania środków finansowych na naukę i kulturę; warunki merytoryczne i formalne, jakie muszą spełniać podmioty ubiegające się o ministerialne dofinansowanie prac w zakresie ochrony dóbr kultury i rozwoju nauki, a w tym kontekście – programy, z których korzysta Biblioteka Uniwersytecka w Kielcach, realizując zadania w zakresie ochrony i digitalizacji swoich najcenniejszych zbiorów. Ponadto